

«I BEGYNNELSEN...»

Bakgrunnsstoff 1. Mosebok 1.

Minnevers Himmelen ble skapt ved Herrens ord, hele dens hær ved et pust fra hans munn. ... Han talte, og det skjedde, han bød, og det stod der» (Sal 33,6.9).

Ukeoversikt En berømt forsker skrev om menneskets opprinnelse: «Vi er her fordi en sær gruppe fisker hadde noen merkelige finner som kunne bli til ben hos jordboere.»

Bibelen, og især de første to kapitlene i 1. Mosebok, fremstiller vår opprinnelse på en helt annen måte: Vi er her fordi en god og kjærlig skaper valgte å skape liv på jorden i løpet av seks påfølgende bokstavelige dager.

Det er ganske innlysende at evolusjonslæren er på kollisjonskurs med Bibelens skapelsesberetning. Har den ene rett, må den andre ta feil. Dessuten levner ikke Bibelen plass for teistisk evolusjon eller teorier som forsøker å forene en lang utviklingsprosess med Guds verk da han skapte liv på jorden, deriblant mennesket. Denne uken skal vi se at da Gud skapte verden, og ganske spesielt menneskene, overlot han ikke noe til tilfeldighetene.

La oss se hva Bibelen sier om begynnelsen og selv oppdage at

grunnen til at vi er her, ikke skyldes at en fisk hadde finner som tilfeldigvis kunne bli til ben, men at Gud talte, og det stod der.

SØNDAG

«I begynnelsen skapte Gud ...»

Det er mulig å argumentere for at Bibelens viktigste tekst er 1. Mosebok 1, 1. Fra den og alt den rommer strømmer alt annet vi som kristne tror på. Ingen av våre trospunkter har noen mening uten den tanken som kommer til uttrykk i dette verset – en tanke som er blitt enda mer relevant i en tid da så mange lar seg rive med av en falsk lære som fremstiller skapelsen som resultatet av naturkrefter som helt tilfeldig førte til at det oppstod liv på jorden. Allerede i sitt første vers tar Bibelen klart avstand fra denne tanken.

Les disse tekstene. Hva har de felles? 2 Mos 20,11; Job 38,4; Joh 1,1-3; Kol 1,15-20; Hebr 1,2; Åp 14,6, 7.

Enda mer sentral enn skaperverket er skaperen selv i resten av 1. Mosebok 1. Ordet *Gud* forekommer 32 ganger i de 31 versene og understreker Guds rolle i verdens skapelse. Det er som om det første kapitlet i 1. Mosebok vil utelukke enhver tanke om tilfeldigheter fra skapelsesberetningen. Og til forskjell fra oldtidens polyteistiske religioner, der skapelsen ofte ble knyttet til de gamle gudenes interne kamper, kjenner 1. Mosebok kun til én Gud som opphavet til hele skaperverket.

Det ordet som i vers 1 er oversatt «skapte», er *bara*. Det brukes bare når det er snakk om noe Gud gjør. Det andre ordet for å gjøre eller lage ting er *asah* og brukes om både Gud og mennesker. Det er altså bare Gud som kan utføre den slags skaperakt som skulle til for å skape himmelen og jorden. Vi mennesker

kan arbeide innenfor skaperverket og gjøre (*asah*) ting med det, men det var bare Gud som kunne skape (*bara*) verden.

Til ettertanke Ikke noe som er skapt kan være større enn sin skaper. (Se om du kan komme på et eksempel). Hva sier det deg om Guds makt når du betrakter skaperverket, og ikke bare jorden (som står sentralt i 1. Mosebok 1), og innser at den Gud som skapte universet er større enn universet? Hva sier det deg om denne Guds offer da han ble menneske og døde i ditt sted?

MANDAG

Skapelsen

Når 1. Mosebok 1, 1 sier at Gud skapte himmelen og jorden, er det noen som tror at «himmelen» her omfatter hele universet. Men ser vi på bruken av ordet i resten av kapitlet, oppdager vi at dette ikke er tilfelle.

Se på hvordan ordet *himmel* er brukt i resten av kapitlet (især vers 20). Hva betyr «himmel» i 1. Mosebok 1 ifølge sammenhengen ordet står i?

Hva lærer vers 2 oss om forholdene på jorden da skapelsen begynte?

Ordene «øde og tom» betegner et formløst miljø uten lys, uten planter og dyr. Kort sagt en klode som ikke kunne opprettholde liv. Gud skapte ved sitt ord (vers 3, 6, 9, 11, 14, 20, 24. Se også

Sal 33,6-9) og ved hjelp av stoff som allerede var der før han skapte livet på jorden. Fremstillingen i 1. Mosebok forutsetter ikke at det skapte ble til av intet, men Gud var ikke avhengig av allerede eksisterende materie for å skape jorden. Hva han enn brukte for å skape jorden så hadde han allerede skapt noe av ingenting, for ifølge Bibelen har Gud skapt alt.

Les Joh 1,4. Hva er hovedpoenget i verset, og hvordan bidrar det til vår forståelse av disse første versene i 1. Mosebok?

Til ettertanke I to korte vers får vi kjennskap til det sentrale ved vår tilblivelse: **Skaperen dannet oss av en øde og tom jord. Mye vil forbli et mysterium for oss her. Men det er et mirakel at vi i det hele tatt er til. Reflekter over det faktum at vi er til, over skapelsens mirakel og alt det vi har Gud å takke for. Skriv ned dine tanker og ta med deg notatene på sabbaten.**

TIRSDAG

Skapelsesdagene

Det er neppe noen side ved skapelsesberetningen som er blitt heftigere angrepet enn tidsrammen for livets oppkomst på jorden frem til Adam og Eva. I nesten hele den kristne verden hevder man å vise aktelse for Bibelen, men det er ikke mange som godtar den tidsrammen som 1. Mosebok trekker opp med sin klare beskrivelse av seks bokstavelige skapelsesdager, hver på 24 timer. Det later til at evolusjonslæren – en lære som i bunn og grunn fornekte alt det Bibelen står for – har fått sterkt innpass selv blant kristne. Jesus sa ved en anledning da han talte om sitt annet komme: «Når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?» (Luk 18,8). Hvis det ikke skjer noe drastisk, vil han i alle fall ikke finne mange som tror på Bibelens skapelsesberetning.

Les gjennom 1. Mosebok 1 og legg merke til tidsrommet for skapelsen. Hva finner du i selve kapitlet som viser at det er snakk om bokstavelig tid? Og hvilke andre tekster i Bibelen viser at det er snakk om bokstavelig, og ikke billedlig tid? (Se f.eks. 2 Mos 20,8-11.)

Se nøye på 1. Mosebok 1,4.5. En likefrem lesning av disse to versene avslører at det er snakk om en enkelt dag, slik vi forstår begrepet dag – halvparten lys og halvparten mørke, «dag» og «natt». Disse to delene utgjorde «første dag». Her er det altså snakk om da det tidsrommet på 24 timer som vi bruker til å avgrense et døgn, ble til. Og det ender med en fast vending som på hebraisk lyder: «Og det ble kveld, og det ble morgen, dag en.» Det samme uttrykket som her første gang ble brukt for å markere et enkelt døgn og derved skapte døgnet på 24 timer, blir så brukt gjennom resten av kapitlet for å beskrive de andre skapelsesdagene: «Og det ble kveld, og det ble morgen, dag to, ...dag tre,» osv. Så de første versene viser klart at når Bibelen sier, som f.eks. i 2. Mosebok 20, at «på seks dager skapte Herren himmelen, jorden og havet», (vers 11), så mente han seks dager, ikke mindre og så visst ikke mer.

ONSDAG

Høna eller egget?

Skapelsesberetningen er ikke lett å fatte, og det burde ikke forundre oss, for jorden og livet på jorden er ikke så lett å begripe. Vi har fått skapelsen beskrevet på (selv medregnet kapittel 2) rundt femtiseks vers. De fleste håndbøker i sykkellager er lenger. Så mye må være utelatt av beskrivelsen. Da er det bra at vi har

en evighet til å finne ut mer. Vi kommer til å trenge den.

Likevel er det mye der vi kan reflektere over allerede nå.

Les 1. Mosebok 1 om igjen. Denne gangen skal du konsentrere deg om begivenhetenes rekkefølge. Hvilket mønster trer frem? Hvordan gir dette mønsteret mening i lys av vår forståelse av livet på jorden?

---

1. Mosebok åpner med å si at jorden var «øde og tom» (1 Mos 1,2). Gud gir så jorden form og fjerner tomheten. Først er det mørke, og så lys. Dette skaper et skille mellom dag og natt. Så kommer en slags atmosfære, en «himmelhvelving» som blir kalt «himmel». Det later til at vannet allerede er der ved jordens skapelse, og det vil komme til nytte når livet skal skapes (i alle fall livet slik vi kjenner det). Gud frembringer så det faste land, og på det faste land dukker det opp grønne vekster, urter, trær (som alle trengte land for å overleve) som «setter frø» (vers 11.12). Deretter dukker solen og månen og stjernene opp (et av de spørsmålene som vi nok må vente til himmelen med å få svar på er hvorfor de blir nevnt her, på denne måten og i denne delen av beretningen). Og med alt dette på plass kunne Gud gi seg til å frembringe levende skapninger på jorden og i havet, skapninger som flyr og svermer og fyller denne delen av Guds skaperverk, livsformer som skulle «være fruktbare og formere seg» (vers 22) på jorden. Ut fra vår begrensede forstand later det til at Gud fulgte et logisk mønster da livet oppstod her på jorden.

Tenk på beretningen i 1. Mosebok og besvar dette spørsmålet: Hva kom først, høna eller egget? Begrunn svaret ditt, og hvorfor er svaret (eller i hvert fall prinsippene bak svaret) viktige for vår forståelse av hvem vi er og hvorfor vi er her?

TORS DAG**Mennesket blir skapt**

Sammenlign skapelsen av dyrene med skapelsen av Adam. Hva har de felles? Se I Mos 1,24; 2,7. 19.

Hva er forskjellig? I Mos 1,26.27; 2,7.

Hvordan skiller skapelsen av Eva seg ut fra skapelsen av Adam og dyrene? I Mos 2,21-24.

Vi så i går at det er mye Skriften ikke forteller oss om skapelsen. Men vi får vite nok til å forstå at mennesket inntar en særstilling i skapelsesberetningen (merk at *mennesket* i 1. Mosebok 1,27 omfatter både mann og kvinne – det skal to kjønn til for å beskrive hva det vil si å være menneske). Det var først da Gud hadde lagt alt til rette at han skapte Adam (det hebraiske navnet er nært beslektet med ordet for «jord»), og det var først etter ham at Eva ble skapt.

Til tross for visse likheter mellom mennesker og dyr, skiller

Bibelen klart mellom dem. Og som med alt det andre som ble skapt, kjenner ikke Bibelen til tilfeldigheter i forbindelse med menneskets tilblivelse. Tvert imot, det regelmessige mønsteret som dannes i og med vendinger som gjentas (som «og Gud sa» og «og Gud så») innenfor en tidsramme som går igjen («og det ble kveld, og det ble morgen ...») og topper seg idet Gud skaper både mannen (1 Mos 2,7) og kvinnen (vers 21-24), viser at Gud ikke overlot noe til tilfeldighetene.

Les 1. Mosebok 1,26.27. Hva vil det si at mennesket ble skapt i Guds bilde? Hva er forskjellen på mennesket og andre av jordens skapninger – forskjeller som kan gjøre det lettere å forstå vår særstilling? Tenk også på Jesus, hans liv og død for mennesket i motsetning til dyrene, som også har måttet lide under syndens følger. Hvordan gjør korset det lettere å forstå vår stilling i verdens tilblivelse? Hvordan bør denne forståelsen påvirke vårt syn på andre mennesker, og på oss selv?

FREDAG

Videre studium

Alfa og Omega, bind 1, side 22-24 (PP:44, 45); *Utdanning for livet*, side 10-12 (Ed:15-18); *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, merknad til 1. Mosebok 1.

«Da Adam og Eva kom fra Skaperens hånd, lignet de sin skaper både fysisk, mentalt og åndelig, ... og det var hans plan at de skulle åpenbare dette bildet klarere jo lenger de levde.» – *Utdanning for livet*, side 10 (Ed:15).

- Spørsmål til drøftelse**   **1. De fleste av oss har fått med oss at universets minste byggeklosser er atomer, og at disse så er sammensatt av små-**

partikler som protoner, nøytroner og elektroner. En ny teori mener at disse partiklene faktisk er sammensatt av små vibrerende strenger (hvis man forestiller seg et proton på størrelse med solsystemet, er en streng på størrelse med et av våre protoner!). Det er fortsatt bare en teori, men tenk på forestillingen om disse vibrerende strengene (forskjellige vibrasjoner fører til forskjellige partikler) i lys av læren om at Gud «talte» skaperverket på plass.

2. Snakk om 1. Mosebok 1,28 og dets lære om at Gud har gitt mennesket å «råde» over jorden. Hva vil det si? Hva slags ansvar følger med oppgaven? Hvordan kan vi som menighet og enkeltmennesker utføre denne oppgaven bedre?
3. Bibelen lærer at vår verden har en overnaturlig opprinnelse. Hvordan kan dette gjøre det lettere for oss å fatte at den vil få en overnaturlig slutt?
4. Legg planer for en tur ut i naturen der dere sammen kan oppleve skaperverkets under. Ta med noen som ennå ikke kjenner Jesus og frelsesplanen, hvis det kan la seg gjøre.